

Education Quality Report

“Det är viktigt att det finns tillgängliga stödfunktioner som studenter känner (tillit) till och att vi uppmärksammar de problem som studenter upplever. Det hjälper studentkåren och högskolan att arbeta lösningsorienterat tillsammans för att skapa en bättre utbildning och en tryggare studietid.”

Thérèse Lelli, student- och doktorandombud

© 2023 SöderS

Södertörns högskolas studentkår

org.nr 802402-2157

Alfred Nobels allé 9
141 89 Huddinge

www.soders.nu

08-580 000 28
info@soders.nu

Uttredare T. Lelli & H. Prohorenko
Redaktör och formgivare O. M Wiik

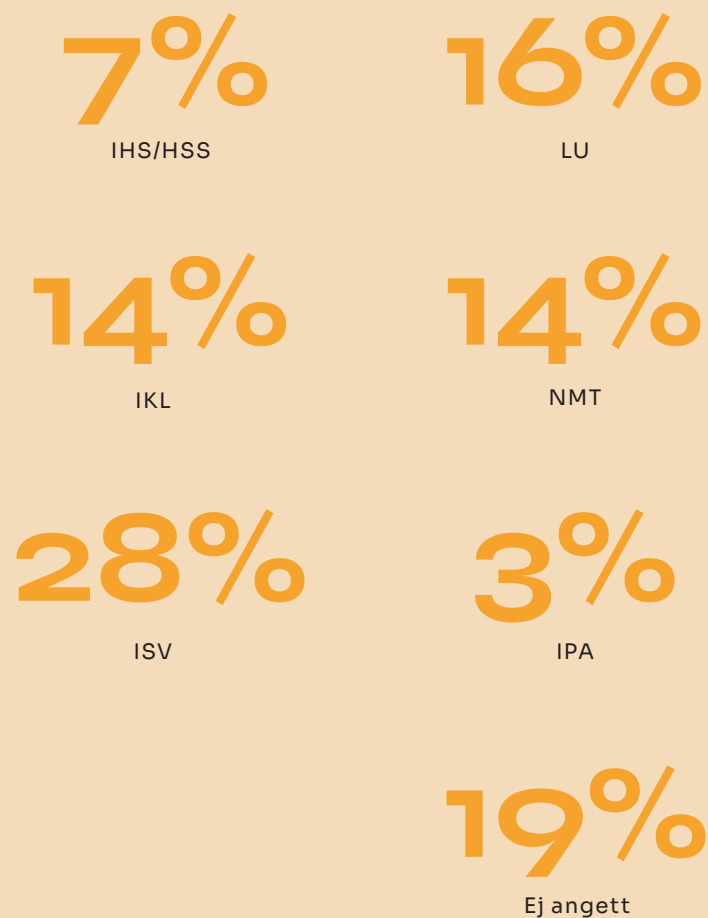
Om rapporten

EduQ står för Education Quality och är ett utbildnings- och högskolegranskande program som togs fram av studentkåren 2017. Rapporten är baserad på de studenträttsliga ärenden som hanterades av SöderS under verksamhetsåret 2021/22. Rapporten gör nedslag i de fem vanligaste ärendekategorierna och för varje del har vi intervjuat en beslutsfattare på högskolan. Genom EduQ vill vi utbilda personal och studenter om studentkårens arbete och belysa genomförda förbättringar såväl som befintliga utvecklingsområden. Vi hoppas att EduQ 2022 ger dig ny kunskap och nya insikter. Trevlig läsning!

Innehåll

4	Den fysiska och psykosociala studiemiljön
6	Diskriminering, trakasserier och särbehandling
8	Disciplinära åtgärder
10	Orättvis eller felaktig bedömning av examination
12	Administration, information & kommunikation

Fördelning av studenträttsliga ärenden per institution för perioden 1 juli 2021 till 30 juni 2022

Den fysiska & psykosociala arbetsmiljön

Under verksamhetsåret 2021/22 fick SöderS in flest ärenden på området studie- och arbetsmiljö: 16 %. De vanligaste ärendena kretsar kring stress, högt studietempo samt otydliga krav och förväntningar på studenten. Bristande information samt missförstånd eller konflikter mellan studenter och/eller lärare är också en vanligt återkommande problematik. Få ärenden rör den fysiska arbetsmiljön vilket kan bero på att få studenter ser det som en studenträttslig fråga. SöderS hör dock återkommande behov av fler grupprum för studier och en reell studiemiljörunda för studentkåren kan vara aktuellt, utöver de årliga arbetsmiljö- och riskronder som görs med högskolan.

I de ärenden där studenter känner sig stressade eller att de upplever otydliga krav kan det röra sig om missförstånd som också ofta löser sig genom att SöderS agerar medlingsstöd. Det kan handla om att lärare

varit stressade eller att det saknas en tydlig struktur i kursens upplägg. Om tid och andra arbetsmiljömässiga förutsättningar saknas hos läraren kan det vara svårt att se eller korrigera vilken information som anses vara otillräcklig eller otydlig.

För att förbättra studenternas arbetsmiljö anser SöderS att det är viktigt med ett systematiskt arbetsmiljöarbete som inkluderar studenterna. Detta kan och ska ske över hela högskolan. Det viktigaste de som arbetar med utbildningens innehåll och utformning kan göra är att ta tillvara på studenternas synpunkter inom kvalitetsfrämjande insatser. Genom kursvärderingarna kan studietempo, lärandemål och betygskriterier analyseras för att skapa en rättssäker och kvalitativ utbildning som främjar en god studiemiljö.

Hans Andersson, förvaltningschef och docent i statsvetenskap
Foto: Oskar M Wiik

Arbetsmiljö- och lika villkorskommittén (AMK) behandlar gemensamma frågor för högskolans personal och studenter – såväl fysiska som psykosociala.

En viktig fråga just nu är högskolans tillgänglighet där vi genom handlingsplan ålagt framförallt kommunikations- samt Campus- och IT-avdelningen större tillgänglighetsåtgärder, säger Hans Andersson som sedan 2014 är förvaltningschef för Södertörns högskola och ordförande för AMK.

Under pandemin fick lärosätena utökade medel från riksdagen för att arbeta med frågor som rör studenter hälsa. Vissa lärosäten lade pengarna på studenthälsomottagningarna men Södertörns högskola initierade projektet "En stärkt studenthälsa" – en satsning som nu förlängs – där breddad rekrytering står i fokus. Genom projektet tas det fram former för att tidigt fånga upp studenter som faller efter i utbildningen och att tydligare lyfta upp tillgängliga stödfunktioner på högskolan. Detta har bland annat tagit form genom "Smygstart", utbildningen Mental Health First Aid för högskolans personal och finansiering till studentkårens workshops om bland annat minoritetsstress.

På frågan om viktiga arbetsmiljöåtgärder som genomförts för studententerna lyfter Andersson InfoCenter ("Det rullar inte primärt som en arbetsmiljöåtgärd – men det var ju det i grunden.") och citerar Riita Mettälä: "Idag vet studenter hur högskolan är organiserade och det ska inte de behöva veta". En väg in. Det var mantrat som präglade styrgruppen för det nya centralt som invigdes i början av 2020. Andersson hoppas att InfoCenter underlättat för studenter och anställda att söka stöd och få hjälp från högskolan.

Verksamhetsårets fokusfråga för studentkåren är "Studiemiljö och studenter arbetsmiljö". En del i detta arbete är att se över möjligheten för lokala studerandeskyddsombud på högskolan för att stärka den sociala och organisatoriska arbetsmiljön för studenter, någonting som förvaltningschefen ställer sig positiv till. "Hur det ska göras och i vilken form är jag inte säker på men låt oss träffas och prata om det" sade Andersson i AMK och frågan är nu i rullning mellan förvaltningen, institutionerna och studentkåren. En annan möjlighet som Andersson lyfter är att initiera arbetsmiljöutbildningar för studentrepresentanter i högskolans olika organ.

Diskriminering, trakasserier & särbehandling

Av de studentrelaterade ärenden som SöderS hanterade under verksamhetsåret 2021/22 rörde 14 % av dessa upplevelser av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande särbehandling mellan studenter och mellan student och lärare. Fyra av de 15 ärenden vi hanterade inom lärarutbildningen under året hamnar inom denna kategori.

Inkomna ärenden på detta område handlar till stor del om att studenterna upplever att de blir särbehandlade av sina lärare. Att det finns studenter som upplever sig diskriminerade eller särbehandlade på olika sätt är något som framkommit i andra undersökningar SöderS gjort. I den enkätundersökning som besvarades av 1 338 studenter 2021 angav 5,1 % av studenterna en upplevelse av diskriminering eller ojämlik behandling. Året innan, i en undersökning av kvaliteten på den digitalt omställda utbildningen angav 1,8 % av 2 007 respondenter att de blivit utsatta för diskriminering eller annan kränkande behandling under tiden som utbildningen

var på distans.

SöderS ser allvarligt på att en så stor andel av inkomna ärenden berör detta område och det är viktigt att studenterna har god kännedom om hur och när de kan kontakta studentkåren för stöd i diskrimineringsärenden. SöderS bistår med information och vägledning för studenter så långt de önskar och under året har det gjorts anmälningar internt till högskolan såväl som till diskrimineringsombudsmannen (DO).

För SöderS är det viktigt att det finns goda kontakt- och kommunikationsvägar, en tillgänglig studenthälsa och ett stort ansvarstagande från högskolans sida för att motverka diskriminering och ha en stark hantering om det skulle ske. Det kommer vara en viktig fråga för SöderS framöver att titta vidare på i vilken omfattning studenter har den här typen av upplevelser och hur vi kan arbeta tillsammans med högskolan för att motverka detta.

Mats Bergman, professor i nationalekonomi
Foto: Oskar M Wiik

Mats Bergman är tidigare prefekt vid institutionen för samhällsvetenskaper men är nu helt åter i sin roll som professor i nationalekonomi. Fram till årsskiftet 2022/23 var han ordförande för högskolans arbetsgrupp för jämställdhetsintegrering.

Arbetet för jämställdhetsintegrering inom högre utbildning (JiHU) är ett större arbete som sker på alla lärosäten i Sverige och som samordnas av Jämställdhetsmyndigheten. Den nya inriktningen för integrering av jämställdhetsarbetet fastställdes av rektor i somras vilken fastställer målsättningar och identifierade problemområden på högskolan. I arbetet mot diskriminering och trakasserier lyfter Bergman de krafttag som nu tas kring att utbilda chefer i diskriminering och mobbning. Tillsammans med översyn av flertalet rutiner hoppas Mats att detta kommer att bidra till att det blir lättare att fånga upp trakasserier och att kännedomen om problem med mobbning bland personal och studenter synliggörs.

Högskolan har en lång väg kvar, anser Bergman. “Det är alltid lättare att fokusera på det negativa och vilka problem som är kvar att lösa” menar han. “Vi skulle kunna lyfta att vi minskat glappet mellan beförade kvinnliga och manliga professorer som en framgång – men det återstår att 80 % av högskolans rekryterade professorer är män”.

Studentkåren är remissinstans på högskolan i frågor om diskriminering och jämställdhet. Vi granskar högskolans rutiner och stöttar studerande som utsatts för kränkande behandling.

Du kan läsa mer om hur högskolan ska agera i diskrimineringsärenden på sh.se under fliken “Student”.

Disciplinära åtgärder

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

- Förvaltningslag, 9 §

För många studenter är det en mycket påfrestande och stressig situation att bli anmäld till disciplinnämnden. Det är vanligt att studenter känner sig både utsatta och ensamma. Det kan också upplevas som en främmande och oförutsägbart situation. Många av studenterna SöderS träffar vill få information kring processen och har frågor om hur det går till och vad en anmälan innebär.

När den högre utbildningen ställde om under pandemin och genomfördes digitalt ökade antalet disciplinänmälningar markant nationellt; något som kan förklaras med osäkerhet och bristande tydlighet hos såväl lärare som studenter. SöderS har däremot sett en uppgång långt tidigare än så. Det är viktigt att högskolan såväl som studentkåren har medel för att arbeta proaktivt med dessa frågor.

Punktinsatser för att åtgärda pedagogiska och kvalitativa brister måste göras mot utbildningar med återkommande ärenden och för varje anmälan måste det finnas en grundad misstanke.

Oavsett om det handlar om en felaktig anmälan eller om studenten har brutit mot etiska och lagmässiga föreskrifter krävs det forum för stöd, utbildning och utveckling.

En anmälan till disciplinnämnden upprättas av examinerande lärare som ska ha en grundad misstanke om att studenten exempelvis har vilselett examinator. Därefter handläggs ärendet av studentavdelningen som beslutar om ärendet ska lämnas utan åtgärd, utfärda varning eller hänskjutas till disciplinnämnden för prövning. Under handläggningsprocessen ombeds studenten kommentera anmälan och därefter kan kompletterande frågor ställas till både student och lärare. Tidigare kallades anmälda studenter till särskilda disciplinhandläggare för samtal och det var handläggaren som författade ärendet (Detta för att säkerställa en jämlik hantering och att studenten genom språkbehärskning och retorikkunskaper inte ska gynnas eller missgynnas). Under pandemin förändrades rutinerna och nu sker all kontakt med studenten via e-post, något som SöderS ställer sig skeptisk till.

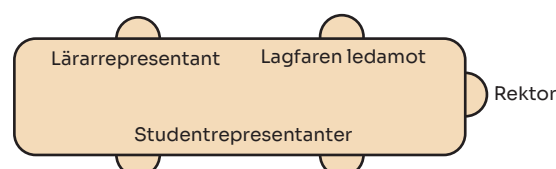
Om ärendet ska hanteras av disciplinnämnden kallas studenten till sammanträdet. Nämnden kan besluta att avstänga studenten från verksamheten upp till sex månader.

Du kan läsa mer om disciplinära åtgärder och se hela handläggningsflödet på sh.se under fliken "Student".

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan,
3. stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan, eller
4. utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier

Disciplinnämndens sammansättning

Kerstin Cassel är tidigare studierektor, högskolestyrelseledamot och prorektor för Södertörns högskola. Idag är hon tillbaka heltid på kontoret för att undervisa och forska inom arkeologi; förutom att hon är rektorsråd i fastighetsfrågor, ordförande för forskningsetiska rådet och sammankallande för Akademiskt stödforum.

Cassel var prorektor när studentkåren anmälde högskolan till Universitetskanslersämbetet (UKÄ) för brister i rättssäkerheten inom disciplinärendehantering - något som UKÄ höll med om. Idag menar Cassel att flera åtgärder har vidtagits. Ökad arbetskapacitet på studentavdelningen, fler sammanträden och förändrad beslutshantering lyfter Cassel som några åtgärder. Cassel står även bakom Akademiskt stödforum som består av prefekter/proprefekter och representanter från studentavdelningen och studentkåren. Forumet menar Cassel har lett till flera pedagogiska och administrativa vinster och har underlättat för kontakt mellan disciplinhandläggare och institutionerna för att få stöd och kunna utföra olika punktsatser. På ISV finns även ett lokalt initiativ som arbetar proaktivt med dessa frågor, något som Cassel lyfter som ett gott exempel.

För studenter som känner sig osäkra inom den akademiska sfären rekommenderar Cassel studieverkstan. Studieverkstan erbjuder handledning för enskilda studenter och anordnar även workshops i bland annat akademiskt skrivande, källhänvisningar och att strukturera sina studier.

Studenter som blir avstängda från högskolan förlorar, utöver sin utbildning, studiemedel under perioden. Det kan även försvåra att behålla studentbostad om du inte tar tillräckliga poäng under terminen. Sök stöd eller lämna inte in din examination istället om du oavsett skäl överväger att plagiera. "Och vad ska du säga när du kommer ut och jobbar när du inte kan det du har studerat?" tillägger Cassel.

“Studieverkstan är en otroligt lyckad södertörnsgrej. Jag uppmuntrar ofta mina studenter att besöka dem.”

Kerstin Cassel, docent i arkeologi
Foto: Oskar M Wiik

13 %

Högskolan skall sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna.
- Högskoleförordning, 1 kap. 14 §

Orättvis eller felaktig bedömning av examination

Stina Bengtsson, professor i medie- och kommunikationsvetenskap
Foto: Oskar M Wiik

Upplevd orättvisa kring examination utgör 13 % av ärendena. Mycket av den problematik som studenter lyfter på detta område grundar sig i otydliga betygskriterier samt otydlig koppling mellan lärandemål och betygskriterier.

Avsaknad av betygsmotivering samt misstanke om att bedömningen inte har gjorts på objektiva grunder är också vanliga ärenden. Här skulle anonymiserade hemtentor kunna vara ett verktyg för att minska studenters misstankar om orättvisa bedömningar.

Vad gäller otydliga betygskriterier rör det sig som oftast kring kompletteringsuppgifter och lärare som ger komplettering på komplettering på komplettering istället för att underkänna examinationen. SöderS tror att lärare gör så för att vara "snälla". Det som dock sker är extraarbete från både lärare och student, orättvishet och särbehandling i vilka som ges komplettering och gör att studenten inte kan ansöka om att byta examinerator. Att som lärare erbjuda fler kompletteringar än en bryter mot Södertörns högskolas regelverk och SöderS anser inte att det är en snäll handling.

Stina Bengtsson är sedan juli 2022 ordförande för högskolans fakultetsnämnd. Fakultetsnämnden är det högskoleövergripande organ som ansvarar för att säkra god kvalitet i utbildning och forskning på Södertörns högskola.

Fakultetsnämnden ansvarar för att utfärda riktlinjer och föreskrifter för att säkerställa att den akademiska verksamheten bedrivs i enlighet med högskolans strategier mål. Det är också fakultetsnämnden som beslutar om inrättande och avveckling av utbildningsprogram.

Just nu ligger det flera stora frågor på Bengtssons och fakultetsnämndens bord; karriärstöd för akademiker, dess årliga kvalitetskonferens och ett nytt kvalitetsutvärderingssystem med externa granskare är på ingång. Därutöver har Bengtsson nyligen initierat en översyn av alla riktlinjer som rör undervisande personal på grund- och avancerad nivå – en informationsmanställning som idag saknas, menar Bengtsson. “Med denna översyn hoppas vi kunna frigöra mer tid lärare – och göra den lärarledda undervisningstiden mer kvalitativ. Lärare ska få ägna sig åt det som lärare är bäst på.”

I mitten av december väntas fakultetsnämnden fatta beslut om nya former för kursvärderingar för att tydliggöra processer för återkoppling och åtgärder. Genomförande, vidtagande av åtgärder och återkoppling till studenterna om kursvärderingar regleras i högskoleförordning. För att komma åt otydliga kriterier och oklara lärandemål är kursvärderingar ett viktigt verktyg.

“Det finns ingen mening att kommunicera betygskriterier till studenterna om de ändå inte förstår dem” menar Bengtsson och trycker på vikten av att vid kursstart ge lärandemålen tid för frågor och reflektion.

Vid Södertörns högskola sker examination i form av salsskrivning alltid anonymt genom att studenten tilldelas en kod istället för att signera sina papper med eget namn. Anonymitet saknas däremot när det kommer till hemtentamen vilket öppnar upp för misstanke om att betygssättning inte skett på objektiv grund.

“I grunden vill vi självklart ge en formativ bedömning – att den sker löpande mellan lärare och student genom utbildningen och alla dess moment. Vi kan inte erbjuda en helt anonymiserad betygssättning men jag ställer mig öppen för att, om det är tekniskt och administrativt möjligt, att införa anonymiserad hemtentamen.”

Om en student har blivit underkänd på en examination två gånger med samma examinator kan studenten begära att få en annan examinator. Vid examination på verksamhetsförlagd utbildning (VFU) har studenten rätt att byta examinator efter ett examinationstillfälle. Om studenten upplever att betygsmotiveringen är ofullständig eller har meddelats felaktigt kan studenten begära rättelse.

Om en betygssättning är uppenbart felaktig har examinator skyldighet att ändra beslutet om det kan göras i linje med förvaltningslagens krav på snabbhet och effektivitet. För att en omprövning av betygsbeslut ska ske är det därför viktigt att studenten tydligt visar på vilka felaktigheter det gäller vid ansökan om omprövning.

Bengtsson lyfter anonymiserad salstentamina och de nya formerna för kursvärderingar som två viktiga åtgärder för utveckling av utbildningens kvalitet. Kanske blir en begäran från studentkåren om att utreda möjligheten till fler anonymiserade examinationsmoment fakultetsnämndens nästa stora projekt?

Problem med att hitta i studiewebben Canvas? Sök på kursen "Kom igång med Studiewebben" så hittar du både grundläggande och fördjupande guider!

Administration, information & kommunikation

Kategorin administration, information och kommunikation utgör 9 % av ärendena. Problem som studenter nämner på detta område är avsaknad av viktig information eller försenad information, oklara kommunikationsvägar till och från lärare och försenade betygsbedömningar.

Utbildning som ges utöver ordinarie examination sticker särskilt ut, bland annat former för omtentor och förlängd skrivtid. Här har det rapporterats kring att studenter upplever att det är otydlig hur examinationen ska lämnas in på studiewebben vilket har kunnat förklaras genom att läraren inte gjort inlämningssådan synlig för studenter eller att olika ämnen och institutioner använt stud-

iewebben på olika sätt vilket gjort det svårt för studenterna att orientera sig. I ett annat fall hade högskolan kommunicerat att en omtenta, som var en salsskrivning, skulle ske i form av hemtentamen. Studenterna anmälde sig därför inte till salstentan och missade sin examination medan de inväntade instruktioner för hemtentan.

Kommunikativa brister skapar onödig osäkerhet och extra arbete för både lärare och studenter. När det återkommande sker snabba schemaändringar försvårar det också för studenter att planera sina studier. För studenterna är det viktigt att från lärar- och institutionshåll som helhet kunna säkerställa en förutsebar utbildning med alla dess moment.

“Vi anpassar
bibliotekets
användarstöd
för den nya
studiewebben
så mycket som
det går.”

Cecilia Stadius, enhetschef för lärandestöd
Foto: Oskar M Wiik

Höstterminen 2022 sjösattes högskolans nya studiewebb efter ett år av förberedelser och en termin av pilottester. Anledningen till bytet är i grunden ett utlöpande avtal och en ny offentlig upphandling. Genom Sunet (Swedish University Computer Network) bereddes Canvas som flera högskolor och universitet i Sverige använder idag, vilket Cecilia Stadius, enhetschef för lärandestöd ser positivt på. “Vi ses i ett utvecklingsnätverk varannan fredag”, säger Victoria Naverfeldt, IKT-pedagog på högskolan.

Att driva på ett så stort högskoleövergripande system är alltid nervöst, fortsätter Naverfeldt. För den undervisande personalen ligger krav på kunskap i flera olika system. Det har därför varit viktigt för biblioteket, styr- och projektgrupp för nya studiewebben att tillgängliggöra manualer och att kunna erbjuda stöd och utbildning i verktyget. Under hösten har flera besök bland kollegiet gjorts och workshops har hållits för högskolans

personal. Bibliotekets nära samarbete med Infocenter lyfter Stadius som en viktig framgångsfaktor för att arbetet gått så pass bra.

För att förbättra informations- och kommunikationsflödet för studenter har Canvas också flertal förbättringar jämfört med förra studiewebben. Information genom anslag och standardiserade startsidor och moduler för att underlätta för studenter och lärare lyfter Naverfeldt som särskilt viktiga.

Användningen av studiewebben kommer att utvärderas under hösten 2023 när alla kurser har använt sig av den nya studiewebben. Tills dess kommer högskolans IKT-pedagoger och Infocenter att fortsätta stödja personal i högskolans olika system. “Vi anpassar bibliotekets användarstöd för den nya studiewebben så mycket som det går”, avslutar Stadius.

SLUTORD

Södertörns högskolas studentkår är inte bara en klagomålsinstans. Vi har genom åren tydligt visat att SöderS är en instans för lösningar för såväl individen som högskolan i stort. Södertörns högskola är en stor myndighet och det vore orimligt att förvänta sig att felaktigheter och problem aldrig ska kunna uppstå. Vad som betyder är hur högskolan fungerar och agerar när det sker och att förebyggande arbete utvärderas och utvecklas.

Det finns stora strukturella hinder för högskolan att säkerställa en så god utbildningskvalitet som möjligt. Stockholm är en fruktansvärt elak stad mot studentlivet, studietiden och studentplånboken som för många tvingar bort fokus från utbildningen. Detta mönster möjliggörs genom utdaterad resurstilldelning till högskolorna som därmed erbjuder färre och färre lärarledda undervisningstimmar varje år. Det högre utbildningsväsendet planterar ensamhet och får studenter att undra "Vilka utbildningsmoment behöver jag inte gå på?" istället för att gro lust och nyfikenhet till lärandet.

Vi står däremot inte helt handfallna för statens och regionens bristande studentpolitik. Här är tre områden där vi fortsatt kommer att ligga på högskolan:

Lärarkontakt och feedback är en form- och resursfråga. Fortsätt kartläggningen av det administrativa arbetet och se över informationskanalers syfte och innehåll för att skapa tydlighet och förutsägbarhet.

Information utan syfte är värdelös. En skylt om mobilförbud på en salsskrivning betyder nödvändigtvis ingenting - du ska inte använda eller ha ljud på telefonen under ett seminarium heller. Om skillnaden är att få sura blickar eller en avstängning från studierna i fem veckor är det det som ska kommuniceras.

Studenter är en del av arbetsmiljöarbetet. Högskolan behöver tydligare former för studenternas delaktighet och inflytande över institutionernas arbetsmiljöarbete. I detta behövs en högskoleövergripande plan för aktiva åtgärder mot diskriminering och samarbete över institutions- och avdelningsgränser.

SANDRA DURU
ORDFÖRANDE

ANTECKNINGAR

SöderS

Södertörns högskolas studentkår
org.nr 802402-2157

Adress

Alfred Nobels allé 9
141 89 Huddinge

www.soders.nu

info@soders.nu

The logo for Södertörns högskolas studentkår is printed in white on a dark background. It features the word "SöderS" in a large, bold, sans-serif font. To the right of "SöderS" is a stylized graphic of a person with arms raised, forming a circular shape. To the right of the graphic, the words "södertörns", "högskolas", and "studentkår" are stacked vertically in a smaller, sans-serif font.

SöderS södertörns
högskolas
studentkår